

A Pécsi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság
Bhar.I.10/2016/7. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2016. évi május hó 24. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A harmadfokú bíróság a kifosztás büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott**tellen indult büntetőügyben a Szekszárdi Törvényszék 5.Bf.120/2014/22. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a vádlottal szemben 68.500 (hatvannyolcezer-ötszáz) forint erejéig vagyonekobjazást rendel el.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat a harmadfokú eljárásban felmerült 6.350 (hatezer-háromszázötven) forint bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s

A Tamási Járásbíróság a 2014. évi március hó 6. napján kelt 16.B.155/2012/55. számú ítéletével vádlottat társtettesként elkövetett kifosztás büntette és segítségnyújtás elmulasztásának vétsége miatt halmazati büntetésül 2 év 2 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte az 1978. évi IV. törvény alapján. A a Szekszárdi Városi Bíróság 6.Fk.306/2010/19. számú ítéletével kiszabott 2 évi próbaidőre felfüggesztett 1 év börtönbüntetés végrehajtását elrendelte, a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére. A járásbíróság ítélete ellen a vádlottfelmentésért, míg védője a társtettesként elkövetett kifosztás büntette miatt emelt vád alól felmentés, egyebekben enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Szekszárdi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2015. évi november hó 18. napján kelt 5.Bf.120/2014/22. számú ítéletében a Tamási Járásbíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlottat az 1978. évi IV. törvény 172.§ (1) bekezdése szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztása vétségének vádja alól felmentette, a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 év 6 hónapra leszállította, a büntetés halmazati jellegére utalást mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyta helyben, hogy a másodfokú eljárás során felmerült 28.580 forint bűnügyi költség megfizetésére a vádlottat kötelezte.

A másodfokon eljáró Szekszárdi Törvényszék ítélete ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a segítségnyújtás elmulasztása vétségének vádja alóli felmentés miatt, a vádlott büntetőjogi felelősségének az 1978. évi IV. törvény 172.§ (1) bekezdésében meghatározott segítségnyújtás elmulasztása vétségében történő megállapítása, vele szemben súlyosabb halmazati büntetés kiszabása, továbbá vagyonek Kobzás alkalmazása érdekében.

Jogorvoslati kérelemmel élt a másodfokú bíróság határozata ellen a vádlottis, aki azonban annak célját nem jelölte meg.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta és indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság a vádlott bűnösségét az 1978. évi IV. törvény 172.§ (1) bekezdésében meghatározott segítségnyújtás elmulasztása vétségében is állapítsa meg, a kiszabott büntetést súlyosítsa, 68.500 forint összeg erejéig rendeljen el vagyonek Kobzást, egyebekben a másodfokú ítéletet hagyja helyben.

A vádlott védője a nyilvános ülésen a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A harmadfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott másodfokú ítéletet a Be.387.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetve a másodfokú eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.

Az első- és másodfokú eljárás lefolytatására a perrendi szabályok megtartásával került sor oly módon, hogy a másodfokú bíróság ítélete mentes volt a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által is figyelembe vett tényállás a vádlott beismerő vallomásán és az azt alátámasztó egyéb bizonyítékokon

alapul. Ennek megfelelően az kellően felderített és egyben hiánytalan, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz, ezért - figyelemmel a Be.388.§ (1) bekezdésére - irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

A Be.352.§ (3) bekezdése értelmében ugyanis a másodfokú bíróság csak azokkal a tényekkel kapcsolatban értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyekre bizonyítást vett fel, kivéve, ha az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján a vádlottat az (1) bekezdés b) pontja alapján felmenti, vagy az eljárást megszünteti.

Miután a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság tényállásának változatlanul hagyása mellett, ténybeli következtetés alapján a vádlottat felmentette, a bizonyítékoknak az elsőfokú bíróságtól eltérő értékelésére eljárásjogi lehetősége volt. Eljárásának törvényességét nem érinti az a kétségtelen tény sem, hogy indokolási kötelezettségének az elsőfokú bíróság eleget tett.

E tényállásból a másodfokú bíróság helytállóan következtetett a segítségnyújtás elmulasztása vétsége vonatkozásában a vádlott büntetőjogi felelősségének a hiányára, míg a vagyon elleni bűncselekmény tekintetében fennálló büntetőjogi felelősségre.

Az irányadó tényállás rövid lényege szerint a vádlott, **tanú1** és **sértett** 2012. február 21. napján **tanú1** lakásán nagy mennyiségű bort fogyasztottak, amelytől mindhárman ittas állapotba kerültek, a sértettnél az alkoholfogyasztás közepes fokú alkoholos befolyásoltságot eredményezett. Az este folyamán **sértett** hanyatt esett és magatehetetlen állapotban a földre került. A vádlott és **tanú1** a magatehetetlen állapotban lévő **sértett**nek segítséget nem nyújtottak, nem ellenőrizték, hogy lélegzik-e, nem fordították az oldalára, hogy megakadályozzák a hányadéka belélegzését, és orvost sem hívtak hozzá. A vádlott és társa a sértett magatehetetlen állapotát kihasználták és a földön hanyatt fekvő sértett fölé hajolva **sértett** értékeit magukhoz vették, mindösszesen 136.500 forint értékben, majd ezt követően a lakásból eltávoztak.

A sértett ezen állapotából már nem tért magához és az éjszaka folyamán elhunyt, amelynek közvetlen oka természetes kórokú betegségek következményeként létrejött heveny légzési elégtelenséget eredményező gyomortartalom belehelés volt.

Az elsőfokú bíróság ezt a magatartást értékelte az 1978. évi IV. törvény 322.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett kifosztás büntettének, mellyel a másod- és harmadfokú bíróság is egyetértett.

Amint arra az első- és másodfokú bíróság is helytállóan hivatkozott, az 1978. évi IV. törvény 172.§ (1) bekezdésében meghatározott segítségnyújtás elmulasztásának

vétségét az követi el, aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete, testi épsége közvetlen veszélyben van.

E bűncselekmény egyik tényállási eleme tehát az elkövetőtől elvárható segítségnyújtás.

A segítség elmulasztása ún. tiszta mulasztásos bűncselekmény, amely kizárólag szándékosan valósulhat meg, az elkövető tudatának azonban át kell fognia, hogy más segítségre szorul. Ha a mulasztás gondatlanság eredménye, a bűncselekmény megállapításának nem lehet helye.

A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint tényként volt megállapítható, hogy a sértett magatehetetlen állapotban volt, amit a vádlott is észlelt, azonban annak nincs jelentősége, hogy ezt az állapotot ittasság, betegség, gyógyszerek, illetve ezek kombinációja idézte elő. A magatehetetlenség - a kiváltó októl függetlenül - önmagában olyan állapot, amely közvetlen életveszélyt eredményezhet, ekként, aki az ilyen állapotban lévő személynek nem nyújt segítséget, a segítségnyújtás elmulasztásának bűncselekményét megvalósítja.

A harmadfokú bíróság az ügyészség ezen álláspontjával nem értett egyet. Amint azt a BH.1991.344. számú eseti döntés is rögzíti, a magatehetetlen állapot önmagában nem feltételezi a segítségnyújtást, ahhoz egy olyan további körülmény is szükséges, (pl. télen, fűtetlen lakásban marad egyedül), amely ezt indokolja. Az ittasságból eredő öntudatlan állapot tehát önmagában nem jelent közvetlen életveszélyt, így a segítségnyújtás elmulasztása vétségének megállapítását nem alapozza meg.

Mivel a bűncselekmény csak szándékosan követhető el, a bűncselekmény megállapításához az is szükséges, hogy az elkövető felismerje, hogy a passzív alany sérült vagy élete, testi épsége közvetlen veszélybe került, és e felismerés ellenére mulasztja el a segítségnyújtást. Abban az esetben, ha az elkövetőtől elvárható lenne ugyan, hogy kellő gondosság mellett felismerje a sértettnek a veszélyhelyzetbe került állapotát, de ezt elmulasztja, őt csupán gondatlanság terheli, és e bűncselekményben a bűnössége nem állapítható meg.

A másodfokon eljáró bíróság helyesen utalt ítéletének indokolásában arra, hogy a sértett halálának okát megvizsgálva a segítséget igénylő közvetlen veszélyhelyzet a hányás, és annak belehelése folytán lépett fel. Következésképpen a vádlott büntetőjogi felelőssége akkor lett volna megállapítható, ha ennek időpontjában jelen volt és azt észlelte, felismerte. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján azonban ez kétséget kizáró módon nem állapítható meg.

Ezért helytállóan történt meg a vádlottnak e bűncselekmény vádja alól a Be.6.§ (3) bekezdés b) pontja szerinti bizonyítottság hiányában történő felmentése.

Az ezt sérelmező ügyészi fellebbezés tehát eredménytelen volt.

Az időbeli hatály kérdésében az első- és másodfokú bíróság helyesen foglalt állást, érveik minden szempontból helytállóak. Tekintettel arra, hogy a kifosztás büntette az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény szerint szigorúbb elbírálást eredményezne, ezért az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény alkalmazása helytálló volt.

A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a másodfokú bíróság maradéktalanul feltárta, és azokat tényleges súlyuknak és jelentőségüknek megfelelően értékelte.

Ilyen körülmények között nem tévedett, amikor a vádlottal szemben a büntetési tétel középértékét el nem érő 1 év 6 hónapi börtönbüntetést, és ahhoz igazodó tartamú közügyektől eltiltást szabott ki. Az alkalmazott fő- és mellékbüntetés szükséges az 1978. évi IV. törvény 37.§-ában megfogalmazott célok eléréséhez, azok megváltoztatására nincs törvényes indok és lehetőség.

Tévedett azonban az első- és másodfokú bíróság is, amikor a vádlottal szemben annak ellenére nem rendelt el vagyonelkobzást, hogy a vagyon elleni bűncselekménnyel okozott összesen 136.500 forint kárból mindösszesen 45.500 forint térült meg.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott az ezüst ékszerek, ruhaneműk, mobiltelefon, fűrógépek, sarokcsiszoló és hajvágó mellett 55.000 forint készpénzt is eltulajdonított a sértettől, mely összegből 6.500 forintot társának adott át. Az ezüst ékszerek közül a 20.000 forint értékű nyaklánc és a készpénz nem térült meg, mellyel a vádlott 68.500 forint összegű vagyongyarapodásra tett szert. Ezen összeg vonatkozásában a harmadfokú bíróság az 1978. évi IV. törvény 77/B.§ (1) bekezdés a) pontjának kötelező rendelkezése alapján vagyonelkobzást rendelt el.

E körben az ügyészi fellebbezés eredményre vezetett.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért a harmadfokú bíróság a Be.397.§-ában írtak szerint a másodfokú bíróság ítéletét a vagyonelkobzásra vonatkozóan megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelező rendelkezés a Be.381.§-án alapul.

P é c s, 2016. május 24.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr.Hudvágner András s.k. bíró

A Szekszárdi Törvényszék 5.Bf.120/2014/22. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bhar.I.10/2016/7. számú ítélete folytán - az abban írt változtatással - a 2016. évi május hó 24. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke